12/03/2021

„Словото на апостолите“ – митрополит на Едеса, Пела и Алмопия Иоил (Франгаку)

Сборникът „Слово на апостолите“ от известния проповедник и химнописец митрополита на Едеса, Пела и Алмопия Иоил (Франгаку) се издава от Варненска и Великопреславска света митрополия през 2021 г. Изданието съдържа беседи върху неделните апостолски четива, които се четат през годината в православните храмове, разделени на пет части: Период от Цветния Триод, Недели на Матей, Недели на Лука, Постен Триод и Менологий. Преводът е извършен от Златина Иванова, редактор е Мариян Стоядинов, коректор – Лора Султанова.

Предговор към българското издание на Негово Високопреосвещество Варненски и Великопреславски митрополит Йоан

Любезни читателю,

Свети апостол Павел ни учи, че „Словото Божие е живо и действено и е по-остро от всеки двуостър меч … то преценява помисли и намерения сърдечни“ (Евр. 4:12). Затова за православния християнин няма нищо по-полезно от това да се задълбочава в изучаването на Божието слово, което ни помага да познаем себе си и Божията воля за нас. С искрена духовна радост

представяме на вниманието на благочестивите християни в нашата епархия сборника „Словото на апостолите“, съдържащ проповеди на известния проповедник и химнописец на Гръцката православна църква митрополита на Едеса, Пела и Алмопия г-н Иоил.

Митрополит Иоил е познат на християните у нас, тъй като е бил гост на Седмицата на православната книга във Варна. Той е автор на множество книги, а неговият дар на проповедник е всепризнат в родината му. Затова за нас е чест да издадем на български език неговите слова, посветени на апостолските четива през неделните дни. С простотата, присъща на евангелското слово, той разкрива пред нас удивителната дълбочина на апостолската проповед и нейната вечна актуалност – едно живо свидетелство, че Иисус Христос е същият вчера, днес и вовеки (Евр. 13:8).

Към проповедите, които владика Иоил е произнасял устно през годините, в книжното издание са добавени множество цитати на светите Отци, които са най-авторитетните тълкуватели на Св. Писание. Всичко това превръща тази книга в ценно пособие за всички свещеници и катехизатори, които благовестят на вярващия народ за нашия Господ Иисус Христос. Книгата представлява душеполезно четиво и за всички християни, които ще видят какъв е бил животът на християнските общини в ранната Църква. Словото на апостолите, Христови приятели, е живо и действено, както словото на Господа. То има в себе си сила, която възражда душите, подбужда към покаяние и преобразява човека.

Трябва да обърнем внимание, че в настоящата книга апостолските откъси са подредени според утвърдената в Гръцката православна църква практика. Известно е, че редът на неделните апостолски четива се определя спрямо празника Възкресение Христово – Пасха, както и в зависимост от празника Въздвижение на Честния Кръст, който е неподвижен (14 септември).

Всяка година обаче в богослужебния календар на Църквата се наблюдава известна промяна в последователността на неделните апостолски и евангелски четива в периода след Въздвижение на Честния Кръст. Това означава, че неделите не следват аритметичната последователност, като много често някои апостолски четива остават непрочетени през годината, а на тяхно място се четат други. Причините за това са множество и разнородни (литургични, исторически и пр.). Те са изяснени подробно и задълбочено от големия литургист проф. Йоанис Фундулис (1927 – 2007) и тук няма да се спираме на тях. Българският читател лесно ще се ориентира, поглеждайки съдържанието на книгата, където за всяка неделя е дадена посочката на

определеното за деня апостолско четиво.

Призовавам Божието благословение да бъде с всички вас за възрастване във вярата и благоуспяване в познанието на Божието Слово. Амин.

С обич в Христа,

† Варненски и Великопреславски митрополит Йоан

Към читателите. Предисловие от Негово Блаженство Атинския и на цяла Гърция архиепископ Йероним

Словото на Бога е винаги актуално, тъй като е неотделимо свързано с нашия Господ Иисус Христос, Който е същият „вчера и днес, и во веки веков“ (Евр. 13:8). Още по-видима е неговата вечна валидност в книгите на Новия Завет. Там откриваме Самия Господ да поучава Божия народ с жив глас, както и Неговите ученици и апостоли да проповядват и съветват първите християни чрез писма.

Църквата проповядва евангелското и апостолско слово на Бога преимуществено в светите храмове, и то по време на най-голямото от нейните тайнства, което е божествената Литургия. В божественото тайноводство на вярващите се предлата и безплътното Слово Божие, и въплътеното Слово, тоест тялото и кръвта Христови. Затова и свети Николай Кавасила отбелязва, че по време на божествената Литургия вярващите получават двойна полза, като се освещават и от божествените текстове, и от приемането на Тялото и Кръвта Господни.

Словото Божие не е просто житейско поучение, но както подчертава апостол Павел, „е живо и действено и е по-остро от всеки двуостър меч: то прониква до раздяла на душа и дух“ (Евр. 4:12). Колко важно е словото Божие личи от възгласа на йерея преди прочитането на Апостолското четиво: „Премъдрост! Да внимаваме!“, тоест призовава ни с внимание и много съсредоточено да изслушваме апостолското слово. По подобен начин и апостолите, когато проповядвали Божието слово, подчертавали: „… изслушвайте тези думи“ (Деян. 2:22). Апостолите считали служението на Божието слово за най-важно духовно дело (виж Деян. 6:2).

Имайки предвид всичко това, Високопреосвещеният митрополит на Едеса, Пела и Алмопия Иоил издаде настоящата книга, която представлява сборник от писмени проповеди върху апостолските четива по време на божествената Литургия. Неговите проповеди се отличават с яснота на мисълта,

задълбоченост на богословските поучения както по отношение на догмата, така и на етоса на Църквата, като ни запознават с неизчерпаемото богатство на отеческото учение, с което той подкрепя и украсява словото си.

Благодарим и поздравяваме Високопреосвещения митрополит на Едеса, Пела и Алмопия Иоил за грижата, усилието и написването на настоящата книга, като молим нашия Господ и Бог да му дари здраве, дълголетие и неуморимо дръзновение да поучава народа в евангелските спасителни Божии слова.

ПРЕДГОВОР

Словото на Бога е оръжието, с което разполага Църквата, за да воюва с древния враг на нашето спасение – дявола. То е слово обучително, за да разберат хората истината на Евангелието и да започнат да се стремят и да се подвизават за вечния живот. То е слово, което носи духовна отмора, което те води до жива връзка с Христос, което създава центрове на любов към ближния, което лекува страстите, което помага на слушащия го да стигне до края, до Божието Царство.

Словото Божие не е бюлетин за религиозни новини, нито е изброяване на исторически църковни събития. Словото Божие е живо присъствие на Христос, което дава възможност на слушащия го да вкуси от хранителните семена на православната проповед.

Преди години написахме една поредица от проповеди за вярващите в храмовете на нашата митрополия. Заедно с моите сътрудници решихме да я издадем в печатен вид, за душевна полза на всички православни християни. Издадохме няколко апостолски четива и се надяваме по-късно да публикуваме и други подобни серии.

Върху тази книга се трудиха моите сътрудници, които са и мои духовни чеда, отец Пантелеймон Каралазос, проповедник в нашата митрополия, нашият прессекретар отец Елевтерий Хараламбидис, двама много добри миряни богослови – Анастасиос Киулмуратоглу и Димитриос Димбарис. Те извършиха предпечатната подготовка, сравниха цитатите от Свещеното Писание и светите отци, които излползвам в текста, и като цяло извършиха редакция на книгата. Благодаря им сърдечно, благодарен съм им и моля Бог да им въздаде за усилието с много благодат, сила и здраве. Също така благодаря и на Т. Н., който с радост пое разходите по издаването на тази книга.

Нашето начинание несъмнено ще има и грешки. Бъдете снизходителни към тях.

Едеса, 8 ноември 2018 г.

Празникът на светите Архангели

С много благопожелания:

Митрополит на Едеса, Пела и Алмопия Иоил

— bg-patriarshia.bg